نەگىزگى ساتى تەستەرى

باجياخۇ قىستاقى "جينتىق ئۇنمىر تۇزىمىنەن" پايدالانىپ ئۇيۇل ـ قىستاقتا باسقارۇدى قالاي جەبەدى

□ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ئەتىلشىسى گى يوۋجۇن، ھەركىتى ئەتىلشى جاۋ شانيين

"ياڭ حايلىك، ئۇيۇل ـ قىستاق ساياحاتى كاسپ سالاسىن دامىتۇغا ۋۇلگى كورسەتىپ جەتەكشىلىك ھەتكەندىكتەن 5 ئۇنمىر قوسلدى، ئۇلاسى تازا دا رەتتى بولماندىقتان ئۇ بىر ئۇنمىر قوسلدى... ھەندى كوپشىلىك ئۇز وتباسلارىڭىزدىڭ جينتىق ئۇنمىرى بويىنشا سايەكەستى سىلىقتاردى ايىرباستاپ الساڭىزدار بولادى"! 4 ـ ايدىڭ 10 ـ كۈنى ماناس ئۇدانى لانجوۋژان قالاشىغى باجياخۇ قىستاغىندا قىستاق تۇرغىنداردىنا ئار وتباسىنىڭ جينتىق ئۇنمىر جاغدايىن مالمەدەدى.

"بىيل ئىبرىنشى ماۋسىمدا ئۇيۇل ـ قىستاق ساياحاتى كاسپ سالاسىن دامىتۇغا بەلسەنە قاتناسقاندىقتان، قىستاغىمىز وتباسما 5 ئۇنمىر قوسپ بەردى، وتباسمىنىڭ قازىرگى جينتىق ئۇنمىرى 89 نومىرگە جەتتى، قىستاق بويىنشا الدىڭغى 10دىقتان ورىن الدى، مەن مۇنى ئارى داڭق سەزىندىم، ئارى قۇاندىم"، ـ دەدى قىستاق تۇرغىنى ياڭ حايلىك.

باجياخۇ قىستاقى ماناس ئۇدانىندا "جينتىق ئۇنمىر ئۇزىمىن" ھەك ھەرتە اتقارىپ ئۇيۇل ـ قىستاقتا باسقارغان قىستاق. "جينتىق ئۇنمىر ئۇزىمىن" العاش اتقارغاندا، نەگىزىنەن، ورتا تازالىغان باسقارۇغا باغىتالغان بولاتىن.

2017 ـ جىلدان باستاپ باجياخۇ قىستاقى مەملەكەت نىساندارىنىڭ، سوندا ـ اق ئار دارەجىلى قازىنانىڭ قولداۋندا، تۇتاس قىستاق بويىنشا قونىس ورتاسىن جاڭالاۋدى ئىلگەرىلەتىپ، قىستاقتا قاتتىلاندىرۇ، جارىقتاندىرۇ، كورىكتەندىرۇ ينجەنەرياسىن اتقارىپ، كورىكتى ئۇيۇل ـ قىستاق قۇردى. قىستاق خۇيىپاي قۇرىلىس ۋلگىسىن نەگىز ھەتپ، تۇتاس قىستاقتىڭ جالپى تۇلغالىق كەلبەتىن ئىبر تۇتاس جاڭالادى. قىستاق جولدارىن قاتتىلاندىرۇ، سۇ قۇبىرى تورى، لاس سۇلاردى ئىبر جاقتى ھەتۋ پۇنكتى جانە قوقىسقاتاردى شوغىرلى جىناۋ پۇنكتى سياقتى نەگىزدىك قۇرىلغى قۇرىلىسىن ورنىندادى. مۇنان سىرت، قىستاق ئار جىلى اعاش، گۇل ـ ئشوپ ەگپ، تۇتاس قىستاقتىڭ بۇرىنغى كەلبەتى جاڭالاندى.

ئىبراق باجياخۇ قىستاغى كونە ماسەلەلەرگە دە جولىققان ەدى.

2019 ـ جىلى باجياخۇ قىستاغى تۇرمىستىق قوقىسقاتاردى تۇرگە ايرىپ جيناپ ئىبر جاقتى ەتۇدى جولغا قويدى. ئىبراق ۋزاق ۋاقىتتان بەرگى ادەتتەك كەسىرنەن كەيىىر قىستاق تۇرغىنداردى باياغىسىندايى ئتۇرلى تۇرمىستىق قوقىسقاتاردى "ئىبىر دورباغا سالىپ"، سوڭغى تۇرگە ايرىپ ئىبر جاقتى ەتۇ جۇمىسىنا قيىندىق تۇدىردى. سونىمەن قىستاق «قوقىسقاتاردى تۇرگە ايىرۇدى باسقارۇ ئادىسىن» جاساپ، جينتىق ئۇنمىر ايىرباستاۋ مەحانيزمىن جاسامپازدىقپەن اتقاردى. قىستاق تۇرغىنداردى قوقىسقاتاردى تۇرگە ايرىپ شوغىرلى ئىبر جەرگە تاستاسا، نومىرگە يە بولاتىن، جينتىق ئۇنمىردى سىلىققا ايىرباستاي الاتىن بولدى.

لۇ حاۋدۇڭ بىلاي دەدى: قازىر "جينتىق ئۇنمىر ئۇزىمى" باجياخۇ قىستاغىنىڭ ئۇيۇل ـ قىستاقتى باسقارۇنىڭ بارلىق سالاسىن قامتىپ وتىر. ورتا تازالىغان قورغاۋ، ەڭبەكشىلدىكپەن بايۇ، تارتىپكە، زاڭغا بويسۇنۇ، قارتتاردى كۇتىپ، جاقندارىن سىلاۋ، باسقالارغا كومەكتەسۇدى قۇانىش ساناۋ سياقتىلاردىڭ ئبارى "جينتىق ئۇنمىر تۇزىمىمەن" باسقارۇداغى ئۇنمىر قوسلاتىن تۇرلەر.

"قىستاق تۇرغىنداردى ارەكەتىمەن ئۇنمىر جيناپ، ئۇنمىردى ادەتكە ايىنالدىرىپ، ادەتىمەن جاڭا سالت قالىپتاسترىپ، 'قىستاقتىڭ ئسىن' 'ئار وتباسىنىڭ سىنە' ايىنالدىرىپ، بارلىق وتباسى كورىكتى ئۇيۇل ـ قىستاقتى قۇرۇغا قاتناسۇشى بولىپ، ئۇيۇل ـ قىستاقتى باسقارۇ ـ دىڭ جاڭا ومىرشەدىك كۇشىن قاۋلاتتى". لۇ حاۋدۇڭ بىلاي دەدى: وسى بىرنەشە جىلدا "جينتىق ئۇنمىر تۇزىمىمەن" باسقارۇدىڭ ناتىجەسىندە باجياخۇ قىستاغىنا ئىلگەرىندى ـ كەيىندى "جۇڭگوداغى كورىكتى، جانغا جايلى ئۇيۇل ـ قىستاق" جانە "مەملەكەتتىك ئۇيۇل ـ قىستاقتى باسقارۇداغى ۋلگىلى قىستاق" اتاغى بەرىلدى، بۇل باجياخۇ قىستاغىندا بارلىق ادام ارداقتايتىن التىن ماڭدايشالىققا ايىنالدى.

جينتىق ئۇنمىر ـــ ئارى باغدار جانە باغدارلاۋش.

باجياخۇ قىستاغى ماناس مەملەكەت سازدىق باقشاسىنىڭ وزەكتى رايونىنا جاقىن، مول سۇ بايلىغى جانە كورىكتى ەكولوگياليق ورتاسى بار. وسى بىرنەشە جىلدا باجياخۇ قىستاغى ئۇيۇل ـ قىستاق ساياحات كاسىبىن دامىتۇدى زور كۇشپەن جەبەپ، وسى جاغىندا جينتىق ئۇنمىر ئتۇرىن مولايىتتى.

ياڭ حايلىك بالىق شارۋاشىلىغىن دامىتۇداغى بايۇغا باستاۋشى. بىيل جىل باسىندا ول "قىستاق ەكى كومىتەتىنە" ئوتىنىش بەرىپ، قىستاقتاغى شامگۇل كولشىگىن، بالىق كولشىگىن كوتەرمەگە الىپ ئۇيۇل ـ قىستاق سەرۋەن ساياحاتىن دامىتىاق بولدى، قىسقىش، سوبيان بالىغى، سۇ شايانى سياقتى سۇ ونىمدەرى باغىمشىلىغىنان سىرت، قارماق سالۇ، سۇ ئۇستى موتوتسيكلى سياقتى كوڭىل اشۇ نىساندارى تيجاراتىمەن دە شۇغىلدانباق بولدى. ونىڭ بۇل ويىن قىستاق "ەكى كومىتەتى" قۇپتاپ، ونىمەن كوتەرمەگە الۇ كەلىسىمىن جاساقاننان سىرت، ونىڭ وتباسىنا ۋلگى كورسەتىپ جەتەكشىلىك ەتۇ ئتۇرى بويىنشا 5 ئۇنمىر قوسپ بەردى.

لۇ حاۋدۇڭ بىلاي دەدى: وسى بىرنەشە جىلدا "جينتىق ئۇنمىر ئتۇزىمىنىڭ" جەتەكتەۋى ارقىلى باجياخۇ قىستاغى "سازدىقتى ساياحاتتاۋدى، جىل قۇستارىن تاماشالاۋدى، ئادامدى تاغامداردى تاتۇدى، كوكونىس، جەمىس ـ جىدەك ئۇزۇدى، بالىق اۋلاۋدى، ەرەكشە ونىمدەردى ساتىپ الۇدى، حالقتىق تۇسەلحالنالارغا تۇنەۋدى، اۋلعا ساعىنىش قالدىرۇدى" باستى مازمۇن ەتكەن ەرەكشە ئۇيۇل ـ قىستاق ساياحاتى كاسىبىن بىرتىندەپ قالىپتاسترىدى، قىستاق تۇرغىنداردىنىڭ كىرىسى دە ارتا ئتۇستى.

باجياخۇ قىستاغىنىڭ ئۇيۇل ـ قىستاقتى باسقارۇداغى "جينتىق ئۇنمىر ئتۇزىمىن" اتقارۇنىا تۇتاس اۋدان ارتقى كورىنىس بولپ وتىر.

2019 ـ جىلى ماناس ئۇدانى مەملەكەتتىك ئۇيۇل ـ قىستاقتى باسقارۇ جۇيەسى قۇرىلىسىن تۇيىندە سناق ەتۇدەگى ۋلگى اۋدان ەتپ تۇراقتاندىرىلىپ، تۇتاس اۋدان ئۇيۇل ـ قىستاقتى باسقارۇداغى "جينتىق ئۇنمىر ئتۇزىمى" مەن "تىزىمدىك ئتۇزىمىن" جاپىپاي جولغا قويدى. ئۇزىن ـ ئۇزى باسقارۇ ئتۇرى، زاڭمەن باسقارۇ ئتۇرى، مورالمەن باسقارۇ ئتۇرى، ۋلگى كورسەتپ جەتەكشىلىك ەتۇ ئتۇرى سىندى 4 ۋلكەن ئتۇر بويىنشا 49 ئتۇرلى جينتىق ئۇنمىر ئتۇزىمىن ورناتتى.

"مەحانيزمدە جانە تۇزىمدە جاڭالىق اشۇ ارقىلى ئبىز 'بولماشى جينتىق نومىرمەن' ئۇيۇل ـ قىستاقتى 'كولەمدى باسقارۇدى' جەبەدىك. قازىر قىستاق دارەجىلى دەموكراتيالىق باسقارۇ، قىستاق تۇرغىنداردىنىڭ ئۇزىن باسقارۇى جانە كادرلاردىڭ بۇقاراغا قىزمەت وتەۋ قابىلەتى تۇگەل كورىنەكتى جوغارىلادى"، ـ دەدى لۇ حاۋدۇڭ.

اۋىل مادەنىيەتى ئۇيۇل ـ قىستاق ساياحاتىنا دەم بەردى

4 ـ ايدىڭ 12 ـ كۈنى ساياحاتشىلار قۇتبي اۋدانى ۋگۇتاي قالاشىغى باقت قىستاغىندا اسقاباق باقشاسىندا سەيلدەۋدە. سوڭغى جىلدارى قۇتبي اۋدانى جەرگىلىكتى ەرەكشەلىككە يە اۋىل مادەنىيەتىن ىشكەرىلەي اشپ، مادەنىيەت كاسىبى مەن ئۇيۇل ـ قىستاق ساياحاتىن تەرەڭدەي توعىسترىپ، "مادەنىيەت ـ ساياحات + كاسپ سالاسىن" توعىسترا دامىتۇدىڭ جاڭا جولىنا ئتۇستى.

□ سۇرەتتى تاۋ ۋىمىك تۇسىرگەن

جۇڭگو زاپاس استىق باسقارۇ توبى شەكتى سەرىكتەستىگى رايونىمىزداغى ەگىنشىلەرمەن 353 مىڭ 200 مۇ جەردىڭ استىق تاپسىرىسىنا قول قويدى

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ئەتىلشىسى گاۋ فىڭ 4 ـ ايدىڭ 16 ـ كۈنى ۋرىمجىدەن حابارلايدى. شينجياڭنىڭ كوكتەمگى ەگىس ئۇندىرىسى وڭتۇستىكتەن سولتۇستىككە قاراي ساتىلى ورىستەتىلۇدە، ال كوپتەگەن ەگىنشىلەر بىيل جاز، كۇز ماۋسىمدارىندا جيناپ الاتىن استعىنا ساتۇ جولىن قاراستىرىپ قويدى.

3 ـ ايدىڭ سوڭىنا دەيىن جۇڭگو زاپاس استىق باسقارۇ توبى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ شينجياڭ بولمىشە سەرىكتەستىگى شينجياڭداغى استىق ەگەتىن ئرى وتباسلارمەن 353 مىڭ 200 مۇ جەردىڭ استىعى جوننىندە ەگىن شارۋاشىلىق تاپسىرىسىنا قول قويىپ، 140 مىڭ تونىنا ساپالى استىق قاينارىن الدىن الا تۇراقتاندىردى.

شاپشال سىبە اۋتونومىيالى اۋدانىندا ەگىنشى جاڭ يۇنچاڭ بىيل 18 مىڭ مۇ جەرگە ئبيداي ەككەن، ئونىم مولشەرى 9000 تونىنا بولادى دەپ مەجەلەندى. قازىر ورتالىق زاپاس استىق ىلە توتە قاراستى قامباسى شەكتى سەرىكتەستىگى ونىمەن استىق جوننىندە ەگىن شارۋاشىلىق تاپسىرىسىنا قول قويدى.

وسىعان ۋقساس، شينجياڭ ئۇندىرىس ـ قۇردىلىس بيۇتۇانى 10 ـ شى 187 ـ توان الاڭىندا ئبيداي ەگەتىن ەگىنشى شياۋ يۇڭلي ورتالىق زاپاس استىق التاي توتە قاراستى قامباسى شەكتى سەرىكتەستىگىمەن استىق جوننىندە ەگىن شارۋاشىلىق تاپسىرىسىنا قول قويىپ، ول ەككەن 1200 مۇ جەردەگى ئبيدايدىڭ ساتىلۇ جولى ەرتە تابىلدى.

"جىل باسىندا مەنىڭ استىق ەگۇمە قاجەتتى قارجى جەتىسپەدى، جۇڭگو زاپاس استىق باسقارۇ توبى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ التاي توتە قاراستى قامباسى اۋىل شارۋاشىلىق تاپسىرىسىن بەرىپ قانا قويماي، اۋىل شارۋاشىلىق بانكەسىمەن بىرلەسىپ ماعان تومەن ئوسىمدى قارىز اقشا الىپ بەردى، بۇل مەنىڭ استىق ساتۇداغى ۋايىممەدى ارىلتۇمەن بىرگە، كوكتەمگى ەگىس دايىندىعىنداغى قارجى قينىلىشلىعىن دا شەشتى"، ـ دەدى شياۋ يۇڭلي.

بىيل جىل باسىنان بەرى جۇڭگو زاپاس استىق باسقارۇ توبى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ شينجياڭ بولمىشە سەرىكتەستىگى "ئرى ەل استىق قامباسىن قورغاۋ، باسقارۇ" سىندى قىزمەت جاۋاپكەرشىلىگىن تۇراقتاندىرۇدى تيانىاق ەتىپ، "توتە قاراستى قامبا + تۇقىم سەرىكتەستىگى + ەگىنشى + بانكە" تاپسىرىس سەلبەستىك ۋلگىسىن ىشكەرىلەي ورىستەتى. قازىر ۋگۇستىك، سولتۇستىك شينجياڭداغى جۇڭگو زاپاس استىق باسقارۇ توبى شەكتى سەرىكتەستىگىنە توتە قاراستى 16 قامبا ەگىنشىلەرگە تيىمدىلىك جاساۋ ساياساتىن اۋىلعا جەتكىزۇ، استىق جوننىندەگى ەگىن شارۋاشىلىق تاپسىرىسىن اۋىلعا جەتكىزۇ، ەگىمشىلىك تەحنيكاسىن اۋىلعا جەتكىزۇ سىندى "ئۇشتى اۋىلعا جەتكىزۇ" قيىمىلىن ورىستەتۇ، جەر ـ جەردىڭ كوكتەمگى ەگىس، ەگىن شارۋاشىلىعى جاعدايىن جاپىپاي ۋەسىۋ، كوكتەمگى ەگىس ئۇندىرىسى مەن كاسپ سالاسىنىڭ داۋۇ جاعدايىن ۋەسىۋ ارقىلى كوكتەمگى ەگىسكە قىزمەت وتەۋ ۋلگىسىندە جاڭالىق اشپ، استىق ەگەتىن ەگىنشىلەردىڭ "جاقسى استىق ەگۇىن، جاقسى استىق ساتۇىن" قولداۋعا جان ـ جاقتى ساتىپ الۇ، ساقتاۋ قىزمەتىن وتەۋدە.

بەستىك كووپەراتيۋىنىڭ باسقارۇىنا تاپسىرىپ، جىل سوڭىندا پايدا ئبولسىن الۇعا شابىتتاندىردى. سونىمەن بىرگە ارسلان تۇيە باغىمشىلىغىمەن شۇغىلداناتىن وتباسلارىمەن تۇيە ئسۇتىن ساتىپ الۇ كەلىسىمنە قول قويىپ، تۇيە ئسۇتىن شوغىرلى ساتىپ العاننان كەيىن ئبىر تۇتاس ساتىپ، باغىمشىلىق وتباسلارىنىڭ تۇراقتى پايدا تابۇىنا شنايى كەپىلدىك ەتەدى.

سەلبەستىك كووپەراتيۋى كولەمىنىڭ كەڭەيۇىنە، ونىمدىلىگىنىڭ كوپەراتيۋىنە كىرگەن باغىمشىلىق وتباسلارى بارعان ساين كوبەيدى. ارسلان اۋىلداسىنىڭ باستاپ كىرىستەرىن ارتتىرىپ، بىرگە بايۇ نساناسىن العاشقى قادامدا جۇزەگە اسردى.

2017 ـ جىلى ارسلان قۇمىل قالاسى حۇاڭمو جىجوۋ مال شارۋاشىلىغى عىلىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگىن تىركەۋگە الدىرىپ، قۇرىپ، 2 ميلليون يۇاننان استام قارجى قوسپ، تۇيە ئسۇتى تالقانىن وڭدەۋ ئوندىرىس جەلىسىن قۇرىپ، بۇكىلدەي مايلى تۇيە ئسۇتى تالقانى مەن توڭازىتپ قۇرعاتىلعان تۇيە ئسۇتى تالقانى سىندى 2 ئتۇرلى ئونىم وندىرە باستايدى. سەرىكتەستىك تاعى يجوۋ رايونىنىڭ تۇيە ئسۇتى ماركاسى ـــ "جياڭدۇڭ حۇاڭمولاڭ" تۇيە ئسۇتى تالقانىن شعاردى.

"سەلبەستىك كووپەراتيۋى + سەرىكتەستىك" ۋلگىسىن قولدانعاندىقتان، ارسلاننىڭ تۇيە باغىمشىلىغى مەن تۇيە ئسۇتىن وڭدەۋى تەز قارقىندى دامۇ ارناسىنا ئتۇسىپ، تۇيە ئسۇتى تالقانىنىڭ ەكونومىكالىق ونىمدىلىگى كۇن ساين ارتتى. قازىر ونىڭ سەرىكتەستىگى قۇمىل قالاسى رايونىندا 20 نەشە تۇيە ئسۇتى تالقانىن ساتۇ ورنىن قۇرىپ، 2 ارناۋلى ساتۇ دۇكەنىن اشپ وتىر.

"ئبز وندىرگەن تۇيە ئسۇتى تالقانى بەيجيڭ، شاڭحاي، گۋاڭجوۋ سياقتى جەرلەرگە ساتىلدى". ارسلان بىلاي دەدى: بىيل تۇيە باغىمشىلىغىنىڭ كولەمىن ۋزدىكسىز كەڭەيتىپ، تۇيە ئسۇتىنىڭ ئونىم مولشەرىن جوغارىلاتامىز. سونىمەن بىرگە بازارىدى كەڭەيتۇ ايماق السىن جەدەلدەتپ، ئۇرىمجى قالاسى سياقتى جەرلەردەن "جياڭدۇڭ حۇاڭمولاڭ" تۇيە ئسۇتى تالقانىن ارناۋلى ساتۇ دۇكەنىن اشۇدى جوسپارلاپ وتىرمىز.

□ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ئەتىلشىسى ۋي يۇڭگۇي، ھەركىتى ئەتىلشى ما جىجۋان

"سەلبەستىك كووپەراتيۋىندە قازىر 500دەن استام تۇيە بار، ھۇنىڭ 380ى ساۋىن تۇيە، داۋۇ بولاشاعى جارقىن". 3 ـ ايدىڭ 25 ـ كۈنى تاياۋ جىلداردان بەرى تۇيە باغىمشىلىغىن دامىتقاندىعىن تىلگە تىەك ەتكەندە، ارسلان روزىنىڭ سەنىمى ارتا ئتۇستى.

ارسلان قۇمىل قالاسى يجوۋ رايونى نانحۇ اۋىلىنىڭ ادامى. 2011 ـ جىلى تەكسەرۋ ارقىلى ول تۇيە باغىمشىلىغىمەن شۇغىلدانۇغا بەل بايلاپ، اۋىلداستارىن بايۇغا باستايدى.

سول جىلى 10 ـ ايدا ارسلان نانحۇ اۋىلىنداعى 5 تۇيە باغىمشىلىغى وتباسىمەن بىرگە اۋىلدىق ۋكىمەتكە تۇيە باغىمشىلىغى سەلبەستىك كووپەراتيۋىن قۇرۇ ئوتىنىشىن تاپسىرادى. سول كەزدە نانحۇ اۋىلىنىڭ تۇيە باغىمشىلىغى بىرتىندەپ دامىپ، زورايىپ، "سەركەلىك" رول اتقاراتىن شارۋاشىلىق تۇلعاسىن جەتىلدىرۇ قاجەت بولدى. نانحۇ اۋىلى تۇيە باغىمشىلىغى سەلبەستىك كووپەراتيۋىنىڭ قۇرىلۇىنا بارىنشا قولداۋ كورسەتپ، يجوۋ رايوندىق ۋكىمەتكە مالىمەت بەرگەننەن كەيىن، 50 مۇ جەر بەرىپ، سەلبەستىك كووپەراتيۋىنىڭ باغىمشىلىق بازاسىن قۇرۇنا مۇمكىندىك جاساپ قانا قويماي، سەلبەستىك كووپەراتيۋىنىڭ نسان قارجىسىنا ئوتىنىش بەرۇىنە كومەكتەسپ، ىلگەرىندى ـ كەيىندى 2 ميلليون يۇاننان استام قارجى توپتاپ، سەلبەستىك كووپەراتيۋىنىڭ نەگىزدىك قۇرىلعى قۇرىلىسىنا جۇمسادى.

ۋكىمەتتىڭ زور كۇشپەن قولداۋىنا يە بولعان ارسلاننىڭ سەنىمى ەسەلەپ ارتىپ، بارلىق قارجىسىن شعارىپ تۇيە ساتىپ الدى، قورا سالىپ، جابدىق ورنالاستىردى. سەلبەستىك كووپەراتيۋى قۇرىلعاننان كەيىن، ارسلان تەحنيكەر مەن جەرگىلىكتى ورىندىاى باغىمشىلىقپەن شۇغىلدانۇدا تاجريبەلى وتباسلارىن تۇيە باغىمشىلىغىنا جاۋاپتى بولۇعا ۋسىنىس ەتەدى. شارۋاشىلىق ۋلگىسى جاغىندا سەلبەستىك كووپەراتيۋى تاپسىرىسپەن باسقارۇ، پايداسىن ئبولسۇ ئتاسلىن قولدانىپ، قىستاق تۇرغىنداردىن تۇيەلەرىن سەلبەستىك كووپەراتيۋىنىڭ باسقارۇىنا تاپسىرىپ، جىل سوڭىندا پايدا ئبولسىن الۇعا شابىتتاندىردى. سونىمەن بىرگە ارسلان تۇيە باغىمشىلىغىمەن شۇغىلداناتىن وتباسلارىمەن تۇيە ئسۇتىن ساتىپ الۇ كەلىسىمنە قول قويىپ، تۇيە ئسۇتىن شوغىرلى ساتىپ العاننان كەيىن ئبىر تۇتاس ساتىپ، باغىمشىلىق وتباسلارىنىڭ تۇراقتى پايدا تابۇىنا شنايى كەپىلدىك ەتەدى.

سەلبەستىك كووپەراتيۋى كولەمىنىڭ كەڭەيۇىنە، ونىمدىلىگىنىڭ جوغارىلاۋىنا بايلانىستى، سەلبەستىك كووپەراتيۋىنە كىرگەن باغىمشىلىق وتباسلارى بارعان ساين كوبەيدى. ارسلان اۋىلداستارىن باستاپ كىرىستەرىن ارتتىرىپ، بىرگە بايۇ نساناسىن العاشقى قادامدا جۇزەگە اسردى.

2017 ـ جىلى ارسلان قۇمىل قالاسى حۇاڭمو جىجوۋ مال شارۋاشىلىغى عىلىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگىن تىركەۋگە الدىرىپ، قۇرىپ، 2 ميلليون يۇاننان استام قارجى قوسپ، تۇيە ئسۇتى تالقانىن وڭدەۋ ئوندىرىس جەلىسىن قۇرىپ، بۇكىلدەي مايلى تۇيە ئسۇتى تالقانى مەن توڭازىتپ قۇرعاتىلعان تۇيە ئسۇتى تالقانى سىندى 2 ئتۇرلى ئونىم وندىرە باستايدى. سەرىكتەستىك تاعى يجوۋ رايونىنىڭ تۇيە ئسۇتى ماركاسى ـــ "جياڭدۇڭ حۇاڭمولاڭ" تۇيە ئسۇتى تالقانىن شعاردى.

"سەلبەستىك كووپەراتيۋى + سەرىكتەستىك" ۋلگىسىن قولدانعاندىقتان، ارسلاننىڭ تۇيە باغىمشىلىغى مەن تۇيە ئسۇتىن وڭدەۋى تەز قارقىندى دامۇ ارناسىنا ئتۇسىپ، تۇيە ئسۇتى تالقانىنىڭ ەكونومىكالىق ونىمدىلىگى كۇن ساين ارتتى. قازىر ونىڭ سەرىكتەستىگى قۇمىل قالاسى رايونىندا 20 نەشە تۇيە ئسۇتى تالقانىن ساتۇ ورنىن قۇرىپ، 2 ارناۋلى ساتۇ دۇكەنىن اشپ وتىر.

"ئبز وندىرگەن تۇيە ئسۇتى تالقانى بەيجيڭ، شاڭحاي، گۋاڭجوۋ سياقتى جەرلەرگە ساتىلدى". ارسلان بىلاي دەدى: بىيل تۇيە باغىمشىلىغىنىڭ كولەمىن ۋزدىكسىز كەڭەيتىپ، تۇيە ئسۇتىنىڭ ئونىم مولشەرىن جوغارىلاتامىز. سونىمەن بىرگە بازارىدى كەڭەيتۇ ايماق السىن جەدەلدەتپ، ئۇرىمجى قالاسى سياقتى جەرلەردەن "جياڭدۇڭ حۇاڭمولاڭ" تۇيە ئسۇتى تالقانىن ارناۋلى ساتۇ دۇكەنىن اشۇدى جوسپارلاپ وتىرمىز.

مەملەكەتتىك ەكى ئاجلىس رۇحىنىڭ تىياناقتاندىرىلۇىنا نازار

بىيكتۇان 12 ـ شىسى:

اۋىل شارۋاشىلىغى مەن ساياحاتتىڭ توعىسۇى ئۇيۇل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۇگە قۇات ۇستەدى

□ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ئەتىلشىسى ميھرگۇل ئويۇر

شينجياڭ ئوندىرىس ـ قۇرىلىس بيۇتۇانى 12 ـ شى 104 ـ تۇانى مال شارۋاشىلىق لياننىڭ "گۇل ـ بايشەشەك شاعىن قالاشىغىنا" بارساڭىز، قاتار ـ قاتار جىلجايلاردا ئتۇرلى ـ ئتۇستى گۇلدەردىڭ جايقالا وسكەندىگىن كورەسىز. ەگىمشىلىك وتباسى لۇ شىڭكۇيدىڭ جىلجايىندا 20 مىڭ تۇپتەن استام جۇنزىلان گۇلى قۇلپىرا اشلدى.

"مىنا جاپىراقتارعا قىرىنان قاراساڭىز، جەلپۇىش جارعاعىنا، تىگىنەن قاراساڭىز، ئبىر سىزىققا ۋقسايدى، تامىرى مەن ساباقتارىنىڭ رەڭدەرى جاسىل ئارى سارعىش ەكەن، بۇل وتە جاقسى ئوسپ كەلە جاتقاندىعىن تۇسىندىرەدى". لۇ شىڭكۇي بىلاي دەدى: بىيل گۇلدەردىڭ ساتىلۇى جاقسى، ئبىرىنشى ماۋسىمداعى كىرىسىم 100 مىڭ يۇاننان استى.

104 ـ تۇان مال شارۋاشىلىق لياننى ئۇرىمجى قالاسىنىڭ وڭتۇستىك شەتىنە ورنالاسقان، ئۇرىمجى اۋدانى نانشان كورىنىس وڭىرىمەن ىرگەلەس، قازاق مالشىلار وتىرىقتانعان ئتۇيىن. تابيعي وڭىرلىك ورىن جانە بايلىق باسىمدىعىنا سۇيەنىپ، 2022 ـ جىلى لياننىڭ دۇي پارتيا ياچەيكاسى اۋىل شارۋاشىلىق كاسپ سالاسى قۇرىلىمىن بەلسەنە رەتتەپ، ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزەتىن كاسپورىندارمەن سەلبەستىك جاساپ، 10 ميلليون يۇاننان استام قارجى قوسپ، 33 جىلجايدىڭ دارەجەسىن ئوسىرىپ، جاڭالاپ، ەرەكشە گۇل ەگىمشىلىگىن دامىتىپ، سەيىل ـ سەرۋەن ساياحاتىن، علىم جالپىلاسترۇ تاربيەسىن، ەگىس جۇمىسىن سەزىنۇدى ئبىر تۇلعالاندىرعان "گۇل ـ بايشەشەك شاعىن قالاشىغىن" قۇرىپ شقتى. "اۋىل ـ قىستاق ساياحاتىنىڭ دامۇ ارىنى كۇشتى، بىيل كىرىسىمنىڭ ەسەلەنۇىنەن ئۇمىت بار"، ـ دەدى لۇ شىڭكۇي ۋمتپەن.

بيكتۇان 12 ـ شى توۋتۇنحى ەگىس الاڭى چىسايتيانىۋان شارۋالار شاتتىعى ساياجايىندا باجياۋ اعاشى، پالما اعاشى، بانان اعاشى سياقتى دستىق بەلدەۋ وسىمدىكتەرىنىڭ ئبارى بار. شارۋالار شاتتىعى ساياجايىنىڭ ماڭىنداعى كەيىىر جىلجاي ئۇزۇ باعندا ورگانيكالى كوكونىس، بۇلدىرگەن، گۇل سياقتىلار بار، تاماقتانىپ بولعان سوڭ ماڭايدى ارالاپ، سوندا ـ اق جاڭا جەمىس ـ جىدەك، كوكونىس ۋزۇگە دە بولادى.

"شينجياڭ ساياحاتىنىڭ جاپىپاي جاندانۇىنا ىلەسە، شارۋالار شاتتىعى ساياجايىنىڭ ساۋداسى دا بارعان ساين كۇسەتتەنە ئتۇستى". شارۋالار شاتتىعى ساياجايىنىڭ جاۋاپتىسى لي حۇاۋىن تىلشىگە قازىر كۇننە ورتا ەسەپپەن 500 (رەت) اينالاسىندا ساياحاتشى قابىلدايتىندىعىن، ەرەكە، دەمالىس كۇندەرى تىپتەن قوناق ۋزىلمەيتىندىگىن ايتتى.

ۋكىمەت قىزمەتىنەن باياندامادا ئۇيۇل ـ قىستاق ەرەكشە كاسپ سالاسىن دامىتىپ، شارۋالاردىڭ كىرىسىن ارتتىرىپ، بايۇ ارناسىن كەڭەيتۇ العا قويىلدى. بيكتۇان 12 ـ شى پارتكومى ئۇرىمجى ـ سانجى توسىنە ورنالاسقان وڭىرلىك ورىن جانە بازار باسىمدىعىنا سۇيەنىپ، "ئۇيۇل شارۋاشىلىغى مەن ساياحاتتى ۋشتاستىرۇ، ئۇيۇل شارۋاشىلىغى مەن ساياحاتتى بىرگە كۇشەيتۇ، ئۇيۇل شارۋاشىلىغى ارقىلى ساياحاتتى جەبەۋ، ساياحات ارقىلى ئۇيۇل شارۋاشىلىغىن گۇلدەندىرۇ" سىندى دامۇ وي جەلىسىن تىعز ارقاۋ ەتپ، جاسىل، ورگانيكالى جەمىس ورمانى، گۇل ەگىمشىلىگى سياقتى ەرەكشە كاسپ سالاسىن بار كۇشپەن دامىتپ، ئۇيۇل شارۋاشىلىغى مەن ساياحاتتى توعىسترا دامىتۇدان ۋلگى كورسەتۇ ئتۇينىن تۇلعالاپ، ئۇيۇل ـ قىستاق ەرەكشە كاسپ سالاسى مەن تىنعۇ، جەمىس ـ كوكونىس ئۇزۇ، سەيىل ـ سەرۋەن ساياحاتى، سالاماتتىق كۇتىنۇ سياقتىلاردىڭ تەرەڭدەي توعىسۇىن ىلگەرىلەتپ، ئۇيۇل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۇدى جەبەۋگە، جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەردىڭ، بۇقارانىڭ كەرىسىن ارتتىرۇعا بەرىك نەگىز قالادى. قازىر تۇتاس شىداعى 3 لياننىڭ دۇي بۇكىل ەل بويىنشا ئۇيۇل ـ قىستاق ساياحاتىنداعى ئتۇيىندى قىستاق بولپ باعالاندى، 4 ساياحات جەلىسى بۇكىل ەل بويىنشا ئۇيۇل ـ قىستاق ساياحاتىنداعى سارا جەلى قاتارىنا ەنگىزىلدى، 6 كورىنىس ئوڭىرى مەملەكەتتىك A دارەجەلى كورىنىس ئوڭىرى بولپ باعالاندى، جۇلدىزدى شارۋالار (مالشىلار) شاتتىعى ساياجايىنان 15ى بار.

"ساياحات بازارى بارعان ساين جاندانىپ كەلەدى، ئبز ورايدى مەقتى يگەرىپ، ئۇيۇل ـ قىستاق ساياحاتىنداعى سارا ينجەنەريا سياقتىلاردى بەلسەنە اتقارۇىمىز كەرەك". بيكتۇان 12 ـ شى ئۇيۇل شارۋاشىلىغى، ئۇيۇل ـ قىستاق مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ شۇجيى، مەكەمە باستىعى فان چيڭلەي بىلاي دەپ تانىستىردى: شى جوعارى دەڭگەيدەگى گۇل، جەمىس ـ جىدەك، كوكونىس ەگىمشىلگىندە تولايىم ساتۇ، بولشەك ساتۇ، تاماشالاۋ ـ سەزىنۇ، علىم جالپىلاسترۇ تاربيەسىن ئبىر تۇلعالاندىرعان وسى زامانعى ەگىن، مال شارۋاشىلىغى بازاسى مەن بازارىن تۇلعالاپ، اناعۇرلىم كوپ ئار ۇلت بۇقاراسى كەڭ كولەمدە ات سالىستىن، ساياحاتشىلار تەرەڭدەي كىرىنگپ، سەزىنەتىن ەرەكشە ساياحات كاسپ كۇيى مەن نسان ونىمدەرىن شعارىپ، بۇقارانىڭ ئۇيۇل ـ قىستاق ساياحاتىن دامىتۇ بارىسىندا اناعۇرلىم كوپ پايدا بولسۇىنە، ئۇيۇل شارۋاشىلىغى مەن ساياحاتتى توعىسترۇدىڭ ئۇيۇل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۇگە قۇات ۇستەۋىنە مۇمكىندىك جاساۋدى جوسپارلاپ وتىر.

مەكەن ـ جايىمىز: